

Beleidsplan Stichting Dakloos Apeldoorn 2023 - 2028

Inleiding

Dat er dakloze mensen zijn is van alle tijden en ook alle plaatsen. Ook Apeldoorn kent een groot aantal daklozen die geen eigen plek hebben om te leven en slapen. Dat deze groep er is wil niet zeggen dat we dit als samenleving moeten accepteren als voldongen feit.

Door het ondertekenen van de Lissabon Verklaring heeft Nederland zich gecommitteerd aan de ambitie dakloosheid eind 2030 te beëindigen en o.a. te werken aan de volgende doelstellingen. De maatregelen in dit plan dragen aan deze doelstellingen bij:

- 1. Dakloze mensen slapen niet buiten door gebrek aan toegankelijke, veilige en passende opvang.*
- 2. Niemand verblijft langer in een nood- of tussenvoorziening dan strikt noodzakelijk is voor een succesvolle doorstroom naar een duurzame stabiele huisvestingsoplossing.*
- 3. Niemand wordt ontslagen uit een instelling (gevangenis, ziekenhuis, zorginstelling) zonder een aanbod van passende stabiele huisvesting, niet zijnde maatschappelijke opvang.*
- 4. Huisuitzettingen worden zo veel mogelijk voorkomen en niemand wordt uitgezet zonder hulp voor een passende duurzame huisvestingsoplossing.*
- 5. Niemand wordt gediscrimineerd vanwege zijn dakloosheid status.*

(Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een thuis, p.3)

In oprichting

Op donderdag 4 mei 2023 hebben we het besluit genomen een stichting op te gaan richten met als naam Stichting Dakloos Apeldoorn. Onze stichting heeft tot doel zorg te dragen voor de daklozen in Apeldoorn. Vanaf 1 juli 2023 willen we onze werkzaamheden gaan uitvoeren.

Om officieel een stichting te worden moeten er nog een aantal zaken geregeld worden, zoals het vormen van een bestuur, raad van toezicht, het maken van een website en het opstellen van statuten en beleidsplan. Dit beleidsplan is geschreven op het moment dat een aantal van deze zaken nog in wording en opbouw zijn. Op het moment dat er definitiever vormen zijn en namen van bestuur bekend zijn zullen we dit plan aanvullen en aanpassen naar de dan geldende situatie.

Dakloosheid

Dakloosheid heeft verschillende aanleidingen:

- huurschuld/op straat gezet
- financiële problemen/hoge schulden
- conflicten in relaties, verbroken relaties
- ontbreken sociaal netwerk
- verliezen woonruimte door brand of huisuitzetting
- ontslag van werk of faillissement

- psychische problemen/psychiatrische problematiek
- problemen door gebruik van drugs
- ontslag uit detentie
- contacten met politie/justitie
- problemen met gebruik van alcohol
- overlijden van naaste

Daarnaast is er een groeiende groep migranten die naar Nederland is gekomen in de hoop op een betere toekomst. Ook zij vormen een onderdeel van de groep daklozen zoals ze op straat te vinden zijn.

We zien dat als mensen langdurig dakloos zijn hun situatie in snel tempo verslechtert. Dakloosheid leidt tot schaamte over de situatie, (toename van) verslaving, verslechtering van de gezondheid, psychische klachten. Voordat mensen hulp durven te aanvaarden om hun problematiek aan te gaan moeten zij vaak hun eigen schaamte en gevoel van falen overwinnen. Voor herstel van eigenwaarde en geloof in eigen mogelijkheden is het belangrijk dat we een relatie kunnen opbouwen waarin we kunnen laten merken dat de ander erbij hoort, zichzelf kan zijn en ertoe doet. Door zorg en hulp te bieden op de eerste levensbehoeften kunnen mensen weer een gevoel van eigenwaarde opbouwen.

Want dakloos zijn betekent verstokt zijn van sociale (h)erkenning als mens. Dakloos zijn betekent sociaal dis-connected zijn van het maatschappelijke systeem. Dakloos zijn betekent 24/7 overleven, te afhankelijk zijn van derden, met intense moeite de meest basale behoeften kunnen bemachtigen en vooral; in sociale eenzaamheid grote geestelijke, lichamelijke en materiële tegenslag het hoofd bieden. Dakloos zijn betekent dat je exclusief bent; niet langer onderdeel van de normale wereld. Dakloos zijn is een minderwaardige status – want onderaan de ladder. Dakloos zijn is een aanslag op de persoonlijke waardigheid. Daklozen vormen zo een confronterend fenomeen van de schraalheid in een rijke wereld. Daklozen worden in het algemeen geminacht en gemeden als ‘untouchables’. Daklozen worden daarbij snel weggezet als onvermijdelijke verliezers, gekken, gevaarlijk, onbetrouwbaar, verslaafden en verschoppelingen. Niet als gewone gewonde en verwonde mensen, die ver van huis zijn. Niet als mensen die snakken, hopen en zoeken naar de veilige weg terug richting een waardig bestaan én daartoe - voor welke reden dan ook - (tijdelijk) niet toe in staat zijn. Mensen dus, die net als ieder mens erkenning, aandacht en hulp nodig hebben.

(Beleidsplan Stichting Dr Lens Foundation, p.3)

Missie en visie

Onze missie is de Bijbelse boodschap dat God ieder mens als waardevol heeft geschapen zichtbaar te maken in de benadering van de ander. We willen Gods opdracht om in liefde naar elkaar om te zien, gestalte geven door het geven van hulp aan daklozen. Ieder mens is het waard om gezien, gekend en geliefd te zijn ongeacht achtergrond of overtuiging. We willen omzien naar mensen die door de tegenslagen of moeilijkheden die zij hebben ervaren gedwongen worden te leven

onder mensonwaardige omstandigheden. Vanuit de liefde van God en het evangelie van Jezus willen wij hulp bieden aan dak- en thuislozen en zo nodig en mogelijk bemiddelen naar professionele hulpverlening.

Dakloos Apeldoorn vindt dat iedere dakloze beschouwd moet worden als een waardig mens, en daarom als vanzelfsprekend inclusief moet worden begroet en behandeld.

Werkwijze en hulpaanbod

De kern van ons hulpaanbod is het outreach straatwerk. In het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis (2022) wordt een outreachende aanpak genoemd als een belangrijke factor in het signaleren en bestrijden van dakloosheid. We willen mensen in beeld krijgen voor zij langdurig op straat verblijven en hun problematiek verergert. Meerdere keren per week, overdag en 's avonds, bezoeken wij de buitenslapers. We proberen op een proactieve manier contact met mensen te krijgen die wellicht hulp nodig hebben maar hier niet zelf om vragen en die hulp dan dus ook vaak niet ontvangen omdat het reguliere hulpverleningsaanbod hen niet bereikt. Op basis van vertrouwen proberen wij daklozen toe te leiden naar een passend hulpaanbod.

Onze manier van werken is laagdrempelig, direct en duidelijk. We willen op individueel niveau kunnen aansluiten op de noden van de mensen. Wij willen binnen onze werkwijze ruimte hebben om te zoeken naar creatieve en zo nodig onorthodoxe oplossingen voor hardnekkige problemen.

Outreachend werken verwijst naar het door de professional verlaten van de relatieve veiligheid en structuur van de eigen organisatie, en het zich begeven in de leefwereld van de doelgroep en het moeten aanpassen aan diens regels. (Van Doorn et al., 2019)

Het straathoekwerk legt gevraagd én ongevraagd contact met de doelgroep en onderhoudt dit contact, waardoor het een constante factor is in de leefwereld en leefomgeving van haar doelgroep. Het straathoekwerk kenmerkt zich doordat het ongehaast en onbevooroordeeld is én blijft en streeft naar een volwaardige rol in de samenleving voor haar doelgroep. Dit vanuit de overtuiging van gelijkwaardigheid, solidariteit, vrijheid én met respect voor de fundamentele mensenrechten. (Van Doorn et al., 2019)

Een belangrijk middel om het contact met mensen verder op te bouwen is de inloop. Mensen die (tijdelijk) geen dak boven hun hoofd hebben verwelkomen we in onze dagelijkse inloop. Zo bieden wij in huiselijke sfeer ontbijt, lunch, koffie en is er gelegenheid om te douchen en kleding te wassen. Daarnaast verstrekken wij gratis kleding, dekens en sheltersuits voor wie geen gebruik kan maken van de nachtopvang.

Tijdens de inloop vinden meerdere spreekuren plaats. Vanuit verschillende disciplines zijn er deskundigen die onze bezoekers kunnen helpen en adviseren: een medisch spreekuur door een arts, een administratief/formulieren spreekuur door een vrijwilliger, een juridisch spreekuur door een advocaat, een spreekuur door een opticien en een spreekuur door een tandarts. Ook zal er soms een pastor bij de inloop aanwezig zijn om te kunnen doorspreken over levensvragen.

Meerdere keren per week zorgen we voor een avondmaaltijd. Ook willen wij onze bezoekers de mogelijkheid bieden een behandeling te krijgen bij de kapper en pedicure.

Daklozen die in detentie zijn bezoeken we in de PI om op deze manier het contact vast te houden om zorg te dragen voor een vangnet bij terugkeer in Apeldoorn.

We zoeken de samenwerking met andere organisaties in Apeldoorn die (in)direct betrokken zijn bij de hulp aan daklozen. Hierbij hebben we geregeld contact met Omnizorg, Stimenz, De Herberg, Gemeente Apeldoorn, ambulante zorgorganisaties, politie, handhaving, Tactus, reclassering, Housing First, GGNet.

Buiten kantoortijden zijn we bereikbaar om te overleggen, adviseren en zo nodig te handelen op problematische situaties die zich voordoen bij onze bestaande dakloze contacten of nieuwe crisissituaties.

Medewerkers

De werkzaamheden van Stichting Dakloos Apeldoorn worden uitgevoerd door een team van twee betaalde medewerkers. Stagiaires ondersteunen bij de werkzaamheden. Vrijwilligers zijn aanwezig bij de inloop en maaltijden. Ook houden enkele vrijwilligers spreekuren tijdens de inloop.

Er is een bestuur en een Raad van Toezicht. We vormen tevens een Raad van Advies met verschillende mensen met diverse achtergrond die ons gevraagd en ongevraagd advies kan geven over beleidsmatige en praktische zaken. Voor deze commissies worden op dit moment kandidaten benaderd.

Financiering

Per 1 juli 2023 gaan wij van start met de werkzaamheden voor de nieuwe stichting.

Om de geplande werkzaamheden te kunnen uitvoeren hebben wij jaarlijks een bedrag nodig van ca € 220.000,00.

Binnen de begroting zijn naast de huur van het pand, de vaste lasten die hierbij komen, de ondersteuning die wij willen gaan geven ook 2 vaste medewerkers opgenomen.

Dit financieren wij als volgt:

- De financiering van de jaarlijkse variabele kosten, zoals het geven van de ondersteuning aan de cliënten, willen wij gaan doen middels het werven van fondsen bij particulieren, bedrijven en kerken. Een fondsenwerver is inmiddels al aangetrokken.
- De dekking van de vaste lasten, huur en salariskosten verwachten wij te kunnen doen vanuit een mogelijke subsidie vanuit de gemeente Apeldoorn en/of uit een garantstelling van een giftgever.

Ter overbrugging hebben wij van een giftgever een garantie gekregen dat deze financieel garant staat voor de dekking van alle kosten in de eerste 2 jaar van de nieuwe stichting.

Het verloop qua baten in 2023-2024 verwachten wij als volgt voor ons te zien: dankzij toezeggingen van ondernemers, sponsors en giftgevers kunnen de kosten worden gedekt tot en met december 2024. Dat is exclusief de nieuwe giften van particulieren, kerken en bedrijven waarvan wij verwachten dat deze een belangrijke basis zullen vormen voor de nieuwe stichting.

De stichting wil zo snel mogelijk een algemeen nut beogende instelling (ANBI) worden.

Wij willen in onze financiering de ruimte houden om keuzes te kunnen maken die niet verantwoord hoeven te worden naar de subsidiegever. Het is belangrijk dat we onze keuzes voor wat we zien als juiste hulp onafhankelijk kunnen maken zonder ingeperkt te worden door protocollen of regels.

Communicatie

We willen zichtbaar zijn voor de doelgroep en ook voor de omgeving en binnen heel Apeldoorn. We laten ons gezicht zien door vindbaar te zijn op internet, een goede, duidelijke en actuele website, regelmatige berichtgeving in de vorm van foto's, video's en teksten op social media en door maandelijks een nieuwsbrief uit te geven. We willen actief inzetten op een goede samenwerking met andere organisaties en dus ook hen voorlichten welke zorg en hulp door ons geboden wordt.

Voor de doelgroep hopen we mede zichtbaar te zijn door ons te begeven op de plekken waar zij ook zijn.

Toekomst

Als jonge stichting willen we een periode nemen om, naast al uitvoerend bezig te zijn, ons te bezinnen op wat we zien als een juiste ontwikkeling van onze stichting. We willen de tijd nemen om ons hulpaanbod goed neer te zetten, ons te introduceren bij andere organisaties en een eigen cultuur binnen onze stichting ontwikkelen.

Na dit halve jaar willen we ons personeelsbestand gaan uitbreiden. We denken hierbij aan een jaarlijkse uitbreiding van ons team met 1 a 2 nieuwe mensen. Met deze personeelsuitbreiding, gecombineerd met een vrijwilligersbestand van zo'n 80 mensen, denken we een solide en veerkrachtig team van medewerkers te hebben dat kan zorgen voor goede dagelijkse zorg voor daklozen en flexibiliteit om eventuele tegenvallers en uitdagingen aan te gaan. We willen over 5 jaar een team van ongeveer 5 a 6 vaste medewerkers hebben. Vrijwilligers willen we inschakelen op de plekken waar hun kwaliteiten en interesses liggen waardoor zij taken kunnen uitvoeren die echt bij hen passen.

We willen de inloopochtenden uitbreiden naar 6 ochtenden zodat de daklozen elke ochtend van de week een plaats hebben om naartoe te komen.

Financieel willen we over twee jaar een stabiele positie hebben die onderbouwd is door een solide basis van donateurs en aangevuld door subsidie van de gemeente en fondsen.

We willen de doelgroep in toenemende mate actief betrekken bij activiteiten. Te denken valt aan het helpen bij het bereiden van maaltijden en helpen bij het schoonhouden van de buurt door prikprojecten. We willen aansluiten bij de talenten en mogelijkheden die mensen hebben en hen inzetten bij een op te zetten repaircafe of iets dergelijks.

We zien de groep dakloze arbeidsmigranten groeien. Doordat er op dit moment vrijwel geen hulp is voor deze groep zien we hun omstandigheden in snel tempo verslechteren. We willen ons gaan verdiepen in de mogelijkheden rond hulp aan deze groep en mogelijk in samenwerking met een gespecialiseerde organisatie ook voor hen een spreekuur gaan inrichten, en proberen hen te laten aanhaken bij passende hulpverlening.

Over 5 jaar hopen we betrokken te zijn of mee te werken aan een sociaal pension. Hiermee willen we een plek creëren waar daklozen die acute huisvesting nodig hebben en geen aanspraak kunnen maken op de reguliere nachtopvang voor een korte periode een plek kunnen vinden.

We willen ons als stichting blijven ontwikkelen, en kritisch blijven kijken naar de vraag die er ligt in de problematiek rond daklozen. We willen ons blijven informeren over actuele ontwikkelingen, reflecteren en bezinnen op een mogelijk hulpaanbod.

Bij alles willen we voor ogen houden dat het outreachende werk de basis is van ons hulpaanbod. Het omzien naar de dakloze blijft de kern van ons werk, en de basis van wat ons drijft om ons in te zetten.

Bronvermelding

Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een thuis. Rijksoverheid 2022

Beleidsplan 2019-2022 Stichting Dr Lens Foundation, Met een warm hart voor dak- en thuislozen

Van Doorn, L., et al. (2019). Outreachend werken. Basisboek voor werkers in de eerste lijn. (3e druk) Uitgeverij Coutinho

Rauwerdink-Nijland, E., & Metz, J. (2022). Straathoekwerk: Een basismethodiek van het sociaal werk. (1e druk ed.) SWP.